

Leidraad voor vakcoaches van stages in de TU Delft Lerarenopleiding

De lerarenopleiding leidt op tot een tweegraads en eerstegraads bevoegdheid:

- een beperkte tweedegraadsbevoegdheid: hiermee is de student officieel bevoegd om les te geven op het vmbo en in de onderbouw van havo en vwo. Het eerste halve jaar van de opleiding, het Basisdeel, levert in combinatie met een passend Bachelor diploma deze bevoegdheid op.
- een eerstegraadsbevoegdheid: hiermee is de student officieel bevoegd op alle niveaus van het voortgezet onderwijs les te geven, met name in de bovenbouw van havo en vwo. Basisdeel en Verdiepingsdeel (de tweede helft van dat jaar) leveren samen, in combinatie met een passend Master diploma, deze bevoegdheid op.

Het schoolpracticum (de stage) van de lerarenopleiding vindt plaats op een stageschool.

Basis

De stage in het basisdeel duurt twee periodes van ca. 8 weken, waarin de student 2,5 tot 3 dagen per week aanwezig is op de stageschool. Omdat de duur van lesuren tussen scholen verschilt drukken we de eisen uit in klokuren van 60 minuten: in 6 lesuren van 50 minuten wordt dus 5 klokuren lesgegeven.

Gebruik checklist 'Basis' om te bepalen aan welke eisen een stage in het basisdeel dient te voldoen, en of zo'n stage begeleid kan worden op uw school, mogelijk door uzelf in samenwerking met collega's.

Verdieping

De stage in het verdiepingsdeel vindt plaats gedurende een periode van ca. 16 weken, waarin de student ongeveer 3 dagen per week aanwezig is op school. In het verdiepingsdeel geeft de student zelfstandig les gedurende minimaal 64 klokuren op eerstegraads niveau (HAVO/VWO). Het verdient aanbeveling enkele van die uren in de onderbouw te geven.

Gebruik de checklist 'Verdieping' om te bepalen aan welke eisen een stage in het verdiepingsdeel dient te voldoen, en of zo'n stage begeleid kan worden op uw school, mogelijk door uzelf in samenwerking met collega's.

Voor de vakcoach (stagebegeleider op school): Leidraad voor de stagebegeleiding

Een samenvatting van informatie over de Lerarenopleiding Technische Universiteit Delft voor vakcoaches en werkplekbegeleiders is te vinden in het 'Factsheet TU Delft Lerarenopleiding'.

Deze factsheet geeft een overzicht van de verschillende stagevormen en opleidingsvarianten. De stages vormen een belangrijk deel van de opleiding. U bent als begeleider het eerste aanspreekpunt bij de stage en u zult het meeste van de docent-in-opleiding zien terwijl hij of zij voor de klas staat. We wijzen u daarom graag op een aantal belangrijke aandachtspunten:

- De docent-in-opleiding leert ontzettend veel van de stage door de feedback van u, de vakcoach. We vragen u zoveel mogelijk na elke les, maar zeker wekelijks feedback te geven aan de student. De docent-in-opleiding kan u voorzien van lesobservatieformulieren, als u dat wilt. De docent-in-opleiding stelt gedurende de stage leerdoelen op voor zichzelf. We vragen u en de student minstens één keer per week samen te zitten om de voortgang te bespreken. In dit gesprek kunt u de leerdoelen met de student bespreken en meedenken over het opstellen van de nieuwe leerdoelen.

- We vragen u om in de loop van de stage meerdere malen de ontwikkeling van de docent-in-opleiding aan te geven door middel van het formulier 'Beoordeling Bekwaamheden'. De student zal het u ter beschikking stellen, vult dit zelf ook in over zichzelf en zal dit met u bespreken. Meer erover leest u in de korte beschrijvingen van stageopdrachten hieronder.
- We willen u vragen de student de ruimte te geven een eigen werkwijze te ontwikkelen en verschillende werkvormen in de lessen te proberen. Vanuit de opleiding verwachten wij dat hij/zij activerende didactiek hanteert en samenwerkend leren bevordert. Het is belangrijk dat de student diverse werkvormen, waaronder ook demo's en practica toepast. Ook vragen wij de student om ICT in te zetten in de les.
- Wilt u er rekening mee houden dat de student tijdens de stage veel tijd nodig heeft voor andere onderdelen van de opleiding? Probeer hem/haar dus niet te veel aan te spreken voor extra activiteiten. Wij geven de student als richtlijn mee dat ze ongeveer 20 uur per week op school aanwezig zijn. Die tijd op school kunnen de studenten ook gebruiken voor het voorbereiden en evalueren van hun lessen.
- Mocht u tijdens de stage onvoldoende vertrouwen hebben dat de student de stage tot een goed eind brengt, neemt u dan zo spoedig mogelijk contact op met de instituutsbegeleider (IB) van de student. Het is belangrijk dat de student niet pas aan het eind van de stage verneemt dat hij/zij de stage niet positief kan afronden.

Stageopdrachten

Om een beeld te krijgen van de manier waarop de docent-in-opleiding zijn vordering geacht wordt vast te leggen vindt u hieronder een overzicht van de stageopdrachten.

- *Stagecontract*
De student ontvangt een stagecontract van de TU, laat dat tekenen en dient het op de universiteit in.
- *Werkplan*
Aan het begin van ieder van de drie stages maakt de docent-in-opleiding samen met de vakcoach een werkplan (de student levert een template aan) met een plan voor activiteiten in de les en specificatie van de leerdoelen van de docent-in-opleiding.
- *Ontwikkelingsopdrachten: de PDCA aanpak*
Docenten-in-opleiding leren veel van het geven van lessen en de feedback die ze daarbij van de vakcoach krijgen. Voor terugkerende thema's in dat proces, en om daar enige structuur en systematiek in te krijgen, is de PDCA aanpak bedacht. De student heeft daarover de nodige informatie die met u gedeeld kan worden. Door zelf een thema te kiezen kan een docent-in-opleiding werken aan wat op dat moment voor hem/haar het belangrijkste is. Door een aantal keren na te gaan wat het (resterende) probleem is, een aanpak te bedenken en na te gaan hoe die uitpakt, ontstaat gemakkelijker een kijk op de samenhang en voortgang. De vakcoach kan daarin ondersteunen door mee te denken over het thema, mee te helpen met data verzamelen en evalueren in hoeverre een plan werkt, en bij te dragen aan nieuwe of bijgestelde doelen en plannen.
- *Beoordelingen*
In de beoordeling speelt evaluatie van het functioneren van de student een belangrijke rol. Om de docent in opleiding in staat te stellen prioriteiten te kiezen en gericht aan te verbeteren aspecten te werken wordt naast de eindbeoordeling op enkele momenten gedurende de stage een tussenbeoordeling uitgevoerd. Het beoordelingsschema gaat specifiek in op drie terreinen van vakdidactische, pedagogische en vakinhoudelijke competenties, zoals gespecificeerd in de wet. Daarvoor wordt het formulier 'Beoordeling Bekwaamheden' gebruikt waarin per competentie diverse niveaus staan gedefinieerd.

Na ongeveer 6 weken, 12 weken, en aan het eind van stages Basis 2 en Verdieping wordt gevraagd het formulier '*Beoordeling Bekwaamheden*' in te vullen. De bedoeling van de tussenbeoordelingen is dat de docent-in-opleiding in overleg met de vakcoach leerdoelen van het werkplan bijstelt, en gericht blijft werken aan de competenties die nog niet op het gewenste niveau (voor een beginnend docent) liggen. In de eindbeoordeling stelt de vakcoach vast of, en in hoeverre, de docent-in-opleiding startcompetentie heeft bereikt, dus of verwacht kan worden, gezien het bereikte niveau in de diverse bekwaamheden, dat de student in een eigen onderwijspraktijk tot volwaardig docent zal uitgroeien. Het cijfer voor de eindbeoordeling wordt voor zover mogelijk in consensus tussen vakcoach en IB overeengekomen. Formeel ligt de verantwoordelijkheid en eindbeslissing over het cijfer bij de IB.